

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΠΟΥ
ΥΠΗΡΕΤΟΥΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΠΕΜΠΤΗ 6 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2018 - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΕΞΙ (6)**

Διδαγμένο κείμενο

Πλάτωνος Πρωταγόρας (320d-321b)

Ἦν γάρ ποτε χρόνος ὅτε θεοὶ μὲν ἦσαν, θνητὰ δὲ γένη οὐκ ἦν. Ἐπειδὴ δὲ καὶ τούτοις χρόνος ἦλθεν εἰμαρμένος γενέσεως, τυποῦσιν αὐτὰ θεοὶ γῆς ἔνδον ἐκ γῆς καὶ πυρὸς μείξαντες καὶ τῶν ὅσα πυρὶ καὶ γῆ κεράννυται. Ἐπειδὴ δ' ἄγειν αὐτὰ πρὸς φῶς ἔμελλον, προσέταξαν Προμηθεὶ καὶ Ἐπιμηθεὶ κοσμήσαι τε καὶ νεῖμαι δυνάμεις ἑκάστοις ὡς πρέπει. Προμηθεὶα δὲ παραιτεῖται Ἐπιμηθεὺς αὐτὸς νεῖμαι, "Νείμαντος δέ μου", ἔφη, "ἐπίσκεψαι" καὶ οὕτω πείσας νέμει. Νέμων δὲ τοῖς μὲν ἰσχὺν ἄνευ τάχους προσῆπτεν, τοὺς δ' ἀσθενεστέρους τάχει ἐκόσμει· τοὺς δὲ ὤπλιζε, τοῖς δ' ἄοπλον διδούς φύσιν ἄλλην τιν' αὐτοῖς ἐμηχανᾶτο δύναμιν εἰς σωτηρίαν. Ἄ μὲν γὰρ αὐτῶν σμικρότητι ἤμπισχεν, πτηνὸν φυγὴν ἢ κατάγειον οἴκησιν ἔνεμεν· ἃ δὲ ἠῦξε μεγέθει, τῷδε αὐτῷ αὐτὰ ἔσωζεν· καὶ τᾶλλα οὕτως ἐπανισῶν ἔνεμεν. Ταῦτα δὲ ἐμηχανᾶτο εὐλάβειαν ἔχων μή τι γένος ἀϊστωθείη· ἐπειδὴ δὲ αὐτοῖς ἀλληλοφθοριῶν διαφυγὰς ἐπήρκεσε, πρὸς τὰς ἐκ Διὸς ὥρας εὐμάρειαν ἐμηχανᾶτο ἀμφιεννὺς αὐτὰ πυκναῖς τε θριξίν καὶ στερεοῖς δέρμασιν, ἱκανοῖς μὲν ἀμῦναι χειμῶνα, δυνατοῖς δὲ καὶ καύματα, καὶ εἰς εὐνάς ἰοῦσιν ὅπως ὑπάρχοι τὰ αὐτὰ ταῦτα στρωμνὴ οἰκεία τε καὶ αὐτοφυῆς ἑκάστω· καὶ ὑποδῶν τὰ μὲν ὀπλαῖς, τὰ δὲ [θριξίν καὶ] δέρμασιν στερεοῖς καὶ ἀναίμοις. Τούντεῦθεν τροφὰς ἄλλοις ἄλλας ἐξεπόριζεν, τοῖς μὲν ἐκ γῆς βοτάνην, ἄλλοις δὲ δένδρων καρπούς, τοῖς δὲ ρίζας· ἔστι δ' οἷς ἔδωκεν εἶναι τροφήν ζῶων ἄλλων βοράν· καὶ τοῖς μὲν ὀλιγογονίαν προσῆψε, τοῖς δ' ἀναλισκομένοις ὑπὸ τούτων πολυγονίαν, σωτηρίαν τῷ γένει πορίζων.

A1. Από το παραπάνω κείμενο να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του αποσπάσματος: «**Ταῦτα δὲ ἐμηχανᾶτο [...] τῷ γένει πορίζων**».

Μονάδες 10

B1.α. «**Ἦν γάρ ποτε [...] γῆ κεράννυται**»:

Να αναλύσετε τις έννοιες του **χρόνου** και της δημιουργίας των **θνητῶν γενῶν**, όπως αυτές παρουσιάζονται στο παραπάνω απόσπασμα. (μονάδες 6)

B1.β. «**Ἦν γάρ ποτε χρόνος**»: Να εξηγήσετε τον ρόλο της πρότασης στην αφήγηση του Πρωταγόρα. (μονάδες 4)

Μονάδες 10

B2. «**Νέμων δὲ [...] γένος ἀϊστωθειῆ**»:

Να αναπτύξετε τους τρόπους με τους οποίους ο Επιμηθέας επιχειρεί να εξισορροπήσει τις δυνάμεις των έμβιων όντων και να εξασφαλίσει την επιβίωσή τους, όπως αυτοί παρουσιάζονται στο παραπάνω απόσπασμα.

Μονάδες 10

B3.

Μεταφρασμένο κείμενο
Πλάτωνος Πρωταγόρας 320c

«Αν λοιπόν μπορείς να μας αναλύσεις με τρόπο εναργέστερο γιατί η αρετή είναι διδακτή, μη μας αρνηθείς και κάνε το».

«Όχι, Σωκράτη», είπε, «δεν θα σας αρνηθώ. Αλλά, τι προτιμάς από τα δύο; Να σας το αναλύσω με έναν μύθο, όπως κάνουν οι γεροντότεροι στους νέους, ή να αναπτύξω το ζήτημα σε μια διάλεξη;»

Πολλοί από αυτούς που κάθονταν κοντά είπαν αμέσως να αναπτύξει το θέμα με όποιον από τους δύο τρόπους θέλει.

«Εγώ νομίζω», είπε εκείνος, «πως είναι πιο χαριτωμένο να σας πω έναν μύθο».

α. Για ποιους λόγους ο Πρωταγόρας επιλέγει τον μύθο προκειμένου να εκθέσει την άποψή του για την αρετή; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με συγκεκριμένες αναφορές στο παραπάνω μεταφρασμένο κείμενο. (μονάδες 4)

β. Κατά την αφήγηση του μύθου ο Πρωταγόρας χρησιμοποιεί ποικίλα εκφραστικά μέσα. Να εξηγήσετε πώς λειτουργούν στην αποτελεσματικότητα του μύθου ως μέσου διδασκαλίας, τεκμηριώνοντας την απάντησή σας με μία μεταφορά και μία αντίθεση από το πρωτότυπο κείμενο. (μονάδες 6)

Μονάδες 10

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

- B4.** Να γράψετε στο τετράδιό σας καθεμία από τις προτάσεις της στήλης Α, συμπληρωμένη με την ορθή επιλογή από τη στήλη Β:

Στήλη Α	Στήλη Β
1. Ο Σωκράτης αμφισβητώντας τις παραδοσιακές ιδέες και αρχές	αναζητά τη βαθύτερη αλήθεια των πραγμάτων.
	θεωρεί ότι η αλήθεια δεν υπάρχει.
	καταλήγει ότι η αλήθεια επηρεάζεται από τις εξωτερικές συνθήκες.
2. Ο Σωκράτης καταδικάστηκε	για θρησκευτικούς λόγους με πρόσχημα πολιτικούς.
	για λιποταξία.
	για πολιτικούς λόγους με πρόσχημα θρησκευτικούς.
3. Στην είσοδο της Ακαδημίας λέγεται ότι υπήρχε η επιγραφή	«άγεωμέτρητος μηδεις εισίτω».
	«μηδέν ἄγαν».
	«χρόνου φείδου».
4. Στον διάλογο <i>Πρωταγόρας</i> επιλέγεται ως εισαγωγή	η παρουσίαση του φιλοσοφικού ερωτήματος του διαλόγου.
	η παρουσίαση των προσώπων του διαλόγου.
	ο διάλογος του Σωκράτη με έναν φίλο του έξω από το σπίτι του Καλλία.
5. Η διάλεξη ως σοφιστική μέθοδος	δεν είναι κατάλληλη για τα δικαστήρια.
	είναι αξιόπιστη, κατά τον Σωκράτη.
	είναι μέθοδος πειθούς, όχι μέθοδος κατάκτησης της αλήθειας.

Μονάδες 10

B5.α. Να αντιστοιχίσετε στο τετράδιό σας καθεμία αρχαία ελληνική λέξη της στήλης Α με την ετυμολογικά συγγενή της νεοελληνική λέξη της στήλης Β. (Στη στήλη Β περισεύει μία λέξη.)

Στήλη Α	Στήλη Β
έκόσμηι	αγωγή
ἐπίσκεψαι	αναπτήρας
πείσας	κόσμημα
προσήπτε	πίστη
	σκοπός

(μονάδες 4)

B5.β. Για καθεμία από τις τρεις παρακάτω λέξεις να γράψετε μία περίοδο λόγου στα νέα ελληνικά, όπου η ίδια λέξη, σε οποιαδήποτε μορφή της (πτώση, αριθμό, γένος, βαθμό, έγκλιση, χρόνο), θα χρησιμοποιείται με διαφορετική σημασία από αυτήν που έχει στο αρχαίο κείμενο:

«**παραιτείται**», «**εὐλάβειαν**», «**ῥας**». (μονάδες 6)

Μονάδες 10

Αδίδακτο κείμενο

Ισαίου, *Περὶ τοῦ Κίρωνος κλήρου*, 12 (έκδ. Teubner)

Στο κείμενο που ακολουθεί ο ομιλητής παρουσιάζει τη διαφορά που υπάρχει στις μαρτυρικές καταθέσεις ελεύθερων πολιτών και δούλων.

Ἕμεῖς μὲν τοίνυν καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ βάσανον ἀκριβέστατον ἔλεγχον νομίζετε· καὶ ὅποταν δούλοι καὶ ἐλεύθεροι παραγένωνται καὶ δέη εὐρεθῆναί τι τῶν ζητουμένων, οὐ χρῆσθε ταῖς τῶν ἐλευθέρων μαρτυρίαις, ἀλλὰ τοὺς δούλους βασανίζοντες, οὕτω ζητεῖτε εὐρεῖν τὴν ἀλήθειαν τῶν γεγενημένων. Εἰκότως, ὦ ἄνδρες· σύνιστε γὰρ ὅτι τῶν μὲν μαρτυρησάντων ἤδη τινὲς ἔδοξαν οὐ τάληθῆ μαρτυρῆσαι, τῶν δὲ βασανισθέντων οὐδένες πώποτε ἐξηλέγχθησαν ὡς οὐκ ἀληθῆ ἐκ τῶν βασάνων εἰπόντες.

Γ1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του κειμένου.

Μονάδες 20

Γ2.α. Να ξαναγράψετε το παρακάτω απόσπασμα μεταφέροντας τους υπογραμμισμένους τύπους στον άλλο αριθμό:
«καὶ ὅπoταν δοῦλοι καὶ ἐλεύθεροι παραγένωνται καὶ δὲ εὐρεθῆναί τι τῶν ζητουμένων». (μονάδες 4)

Γ2.β. Να αντιστοιχίσετε τους τύπους της στήλης Α με τους σωστούς γραμματικούς χαρακτηρισμούς της στήλης Β (ένας γραμματικός χαρακτηρισμός περισσεύει):

Στήλη Α	Στήλη Β
α. ὑμεῖς	1. αιτιατική ενικού αριθμού, ουδέτερου γένους, αόριστης αντωνυμίας
β. τι	2. γενική πληθυντικού αριθμού, αρσενικού γένους, μετοχής παθητικού αορίστου
γ. εὐρεθῆναι	3. απαρέμφατο ενεργητικού αορίστου β΄
δ. εὐρεῖν	4. ονομαστική πληθυντικού αριθμού, προσωπικής αντωνυμίας
ε. τῶν γεγεννημένων	5. γενική πληθυντικού αριθμού, ουδέτερου γένους, μετοχής μέσου παρακειμένου
στ. τῶν βασανισθέντων	6. ονομαστική πληθυντικού αριθμού, αρσενικού γένους, μετοχής ενεργητικού αορίστου
	7. απαρέμφατο παθητικού αορίστου

(μονάδες 6)

Μονάδες 10

Γ3. «ὅτι τῶν μὲν μαρτυρησάντων ἤδη τινὲς ἔδοξαν οὐ τάληθῆ μαρτυρῆσαι»:

α. Να αναγνωρίσετε το είδος (μονάδες 2) και τον συντακτικό ρόλο (μονάδες 2) της πρότασης.

β. Να αναγνωρίσετε συντακτικά όλους τους όρους της πρότασης. (μονάδες 6)

Μονάδες 10

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

- 1.** Στο εξώφυλλο να γράψετε το εξεταζόμενο μάθημα. Στο εσώφυλλο πάνω-πάνω να συμπληρώσετε τα ατομικά σας στοιχεία. Στην αρχή των απαντήσεών σας να γράψετε πάνω-πάνω την ημερομηνία και το εξεταζόμενο μάθημα. **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο και **να μη γράψετε** πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
- 2.** Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση.** Κατά την αποχώρησή σας, να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
- 3.** Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό με μελάνι που δεν σβήνει.
- 4.** Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
- 5.** Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
- 6.** Χρόνος δυνατής αποχώρησης: 17.00.

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ